

Brossa Espai Escènic
Proposa

Manuel de Pedrolo
Un dramaturg sense veu

Cicle de lectures escenificades i debats
sobre dramaturgia contemporània

SEU DEL GRUP SGAE A CATALUNYA
Passeig de Colom, núm. 6, Barcelona
22 de gener – 9 de febrer de 2009

PROPOSTA

PROPOSA

El cicle de lectures dramatitzades PROPOSA té per objectiu compartir amb altres entitats, institucions o persones la possibilitat de donar a conèixer textos de la dramaturgia contemporània que, per raons diverses, no han estat difosos ni són prou coneguts, no només pel públic en general, sinó també per la majoria del sector teatral.

El contingut i el programa de cada cicle, doncs, varia cada vegada, ja que és una PROPOSTA d'algú relacionat amb el món de la cultura i el teatre en general, ja sigui des de l'autoria, la direcció, la interpretació o la programació, o bé des de la crítica o la producció.

En aquest cas és Brossa Espai Escènic qui ens PROPOSA conèixer millor la dramaturgia de MANUEL DE PEDROLO, una excel·lent iniciativa que ens agrada compartir amb aquesta entitat i que compta amb la col·laboració de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana i de l'Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona.

La proposta no es limita, però, a conèixer alguns dels textos més significatius de la dramaturgia de Manuel de Pedrolo. La complementen uns debats que han d'ajudar a aprofundir-hi.

«Manuel de Pedrolo, un dramaturg sense veu», diu el títol de la proposta. Us convido a participar en el cicle per aconseguir que la seva dramaturgia sigui més coneguda i reconeguda.

Ramon Muntaner
Director de la SGAE a la Zona Mediterrània

Novament la SGAE acull i col·labora en l'organització d'una proposta del Brossa Espai Escènic. Es tracta, ara, de "l'opus" teatral de Manuel de Pedrolo. Un dramaturg, malauradament, extraviat de la nostra escena quotidiana.

Un patrimoni, el seu, que com diu Lluís Solà "configura un conjunt de les obres teatrals més emblemàtiques del segon terç del segle XX".

Una proposta de relectura i debat, per tant, des de noves mirades, d'alguns dels textos més significatius de la dramaturgia de Manuel de Pedrolo.

Entenem que havíem d'afrontar el repte i contribuir a il·luminar alguns dels aspectes vigents i tanmateix submergits de la nostra cultura teatral, com ja vam fer, també, conjuntament amb la SGAE, amb l'obra de Josep Palau i Fabre.

Hermann Bonnín

DIRECTOR ARTÍSTIC DEL BROSSA ESPAI ESCÈNIC

PEDROLO I EL NOSTRE TEMPS

La idea —que en la cultura teatral catalana actual ha esdevingut un principi de la pràctica escènica— que només tenen vigor les obres del moment present, i que les obres del passat immediat o no tan immediat, sobretot i encara més si són textos del passat teatral català, no són sinó romanalla històrica, ha portat no únicament a l'oblit del nostre patrimoni escènic per part del públic, i dels mateixos directors i actors, sinó també a la incapacitat d'autors, directors i actors actuals d'entendre llurs situació, llurs problemes culturals i teatrals reals i, encara més, els problemes de la societat a la qual pretenen d'adreçar-se. El menyspreu interessat i la desmemòria planificada han portat, doncs, a la situació de pràctica desaparició o de presència absolutament precària dels autors catalans del segle xx dels nostres escenaris, públics, semipúblics o privats, és a dir, al desconeixement progressiu del nostre passat immediat. Alguns autors, com Manuel de Pedrolo, però també Joan Brossa, Palau i Fabre i d'altres, han hagut de sofrir una doble marginació. No foren representats durant la dictadura franquista perquè eren prohibits i no han estat representat després perquè són passat, romanalla històrica. És poc discutible que Manuel de Pedrolo sigui autor d'algunes de les obres teatrals més emblemàtiques pro-

duïdes al segon terç del segle xx. Representa, al nostre país, amb una forma pròpia molt acusada, el corrent o la línia de teatre de tendència més o menys «existencialista» que trobem a la majoria de cultures escèniques de l'Europa de l'època. I tant per la quantitat com per la qualitat de la seva producció no és pas una de les figures menors d'aquest tendència. Aquí i a Europa. Cap país europeu no hauria gosat de mantenir-lo en la mudesa absoluta com ha passat aquí, tant per raons de salut social i cultural pròpia com per qüestions de dignitat. Potser no el representarien cada temporada, però sí cada generació unes quantes vegades. Ells ho fan.

La reflexió i la discussió de temes centrals de la humanitat de totes les èpoques, però encara més especialment de l'actual, aquí i ara, el debat sobre la problemàtica de la llibertat de la persona, de l'home i dels pobles, sobre el valor de la vida, sobre el poder i la violència, sobre les relacions humanes, sobre el sentit de l'acció i de l'activitat dels homes, entre altres qüestions, que desenvolupà Manuel de Pedrolo al llarg de la seva producció teatral continua essent plenament vigent, si més no a l'exterior dels teatres catalans, i constitueix un dels eixos temàtics centrals del teatre occidental, d'Èsquil a Strindberg. Pedrolo ens posa davant els ulls una visió, alhora, de la història i la condició humana, fonamentalment sota un dels elements que la justifiquen i la qualifiquen en la seva humanitat: la llibertat. Precisament un dels nostres problemes col·lectius i, per consegüent, individuals, més importants.

Lluís Solà

PROGRAMA

Acte inaugural

Dijous 22 de gener a les 7 del vespre

Conferència a càrrec de **Guillem-Jordi Graells**, president de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana:

«**Pedrolo, un univers literari i un planeta teatral**».

Lectura del conte *Les solucions finals*, de Manuel de Pedrolo, per Montserrat Carulla.

DARRERA VERSIÓ, PER ARA.

Text en escena

Dilluns 26 de gener a les 7 del vespre

Presenta: **Josep Maria Sala Valldaura**

Direcció: **Jordi Faura i Abel Coll**

Intèrprets: **Lurdes Barba, Dafnis Bladuz, Abel Coll,**

Claudi Domingo i Maria Molins

Darrera versió, per ara és una paràfrasi de la narració del Gènesi (amb l'Home, la Dona, la portera —Déu—, el Xicot —l'àngel— i el Bohemi —el Dimoni—), on l'acte de rebel·lia es presenta com el motor que permet a l'home realitzar-se, una realització que es converteix en una acceptació plena del risc que comporta *l'aventura de viure*. Aquesta decisió, la d'alliberar-se, la de rebutjar l'absolut, permet guanyar el millor tresor possible: la *inquietud*, la qual, com diu l'Home, «és l'única que ens permetrà de saber que som vius i d'estimar». L'obra transcorre en una cambra (espai habitual en el teatre de Pedrolo), que aquí esdevé espai real però no realista. Aquesta habitació és «el món», un món on l'Home i la Dona

se senten atrapats i que odien, però on resten, perquè encara temen més el que hi ha fora. És precisament contra això que lluiten: volen allunyar-se de la consciència d'amenaça que senten al voltant seu.

En aquest món tancat, que els separa de manera radical de l'exterior, conviuen amb un objecte (una esfera blanca i negra) situat al bell mig de la cambra i que se'ns presenta com un «quasi-protagonista» de la història.

La il·localització d'aquest espai, les el·lipsos temporals i l'ús del llenguatge (amb un especial gust pel no-res) ens remetent al teatre de l'absurd i a la influència del corrent existencialista.

Com ha dit Jordi Coca: «El teatre de Pedrolo és clarament existencial, per bé que va ser escrit sota l'impacte confessat de Samuel Beckett».

En definitiva, una forma dramàtica molt personal qualificada de «teatre abstracte» o «realisme exasperat».

PEDROLO SENSE VEU?

Debat

Dilluns 29 de gener a les a les 7 del vespre

Taula rodona amb directors d'escena

Presenta: **Joan Maria Gual**

Amb la participació de **Jordi Coca, Joaquim Companyà, Francesc Nel·lo i Magda Puyo**.

PELL VELLA AL FONS DEL POU

Text en escena

Dilluns 2 de febrer a les 7 del vespre

Presenta: **Xavier Garcia**.

Director: **Pep Paré**

Intèrprets: **Ivan Benet, Pere Eugeni Font i Montserrat Vellvehí**

Pell vella al fons del pou forma part de l'univers existencial i existencialista que Pedrolo creà durant la segona meitat dels anys cinquanta del segle passat. Un univers estelat amb les angoues pròpies de l'absurd beckettian. L'eclosió carnal d'aquesta fusta teatral no floreix sobre el prosceni fins als estimulants anys setanta; anys d'experimentació i d'investigació profunda. Ara, ja instal·lats en un aparentment confortable i tecnològic segle XXI, les pors, les preguntes terribles sobre el sentit de la vida, la càrrega simbòlica dels objectes-deixalla de sempre adquireixen una nova dimensió que alimenta el sentit més essencial del teatre. Certament, la buidor d'aleshores, l'angoixa d'aleshores és encara viva i ens acarà als universals que només els grans autors poden entomar. En un món, el d'ara, submergit en crisis econòmiques i immobiliàries, farcit de ginys desorientadors i de fastuoses vanitats, emergeix novament l'essencialitat tragicòmica dels *clochards* i dels *clowns* clarividents que aixequen les faldilles del gran món des de la seva fonamental intempèrie. *Pell vella al fons del pou* és encara una obra de reveladora actualitat i d'agredolça senzillesa. Una obra que pensa i sent la vacuïtat de la humanitat de sempre.

QUÈ FER DEL NOSTRE PATRIMONI TEATRAL RECENT?

Debat

Dijous 5 de febrer a les 7 del vespre

Taula rodona amb escriptors

Presenta: Núria Santamaria

Amb la participació de Sam Abrams, Sebastià Alzamora, Josep Maria Benet i Jornet i Jaume Melendres.

HOMES I NO

Text en escena

Dilluns 9 de febrer a les 7 del vespre

Presenta: Guillem Jordi Graells

Director: Lluís Solà

Intèrprets: Sílvia Bel, Àlex Casanovas, Quim Lecina, Mercè Managuerra, Gemma Reguant, Carles Sales i Jacob Torres

Homes i no, text que enguany ha fet 50 anys, és en primer lloc una obra sobre la llibertat i sobre les coercions que la llibertat ha sofert i sofreix. És una visió de l'home concret, d'un lloc concret on la llibertat pateix i és descoberta i reclamada, i alhora, una visió de la història i de la condició humana sota un dels elements que justament la justifiquen i la qualifiquen humanament: la llibertat. Pensem que Pedrolo, en *Homes i no*, s'encara amb un dels temes principals, potser en definitiva el tema principal, que és i ha estat a la base dels grans textos teatrals des d'Èsquil fins als nostres dies, el tema dels avatars d'aquesta substància sense la qual l'home no és home: la llibertat. Al capdavant, això és també el que probablement diu Josep Palau i Fabre a l'assaig *La tragèdia o el llenguatge de la llibertat*. No endebades Palau, Pedrolo i Brossa no únicament formen part d'una mateixa generació, sinó que van néixer gairebé al mateix moment, el 1917, 1918 i 1919 respectivament.

Idea i coordinació del cicle
LLUÍS SOLÀ

Organitza:

Amb la coLlaboració:

